

Dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej a opomiarowanie zużycia energii

Rozliczanie kosztów energii na podstawie zużycia – to już prawny obowiązek w Europie

Za 4 lata wszyscy już będą płacić za rzeczywiście zużytą energię

W dniu 4 października 2012 r. Rada Unii Europejskiej przyjęła „Dyrektywę w sprawie efektywności energetycznej”; w dniu 14 listopada dyrektywa została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Dzięki nowej Dyrektywie, zasada rozliczania kosztów energii na podstawie jej zużycia, która jest z sukcesem stosowana w Austrii, Danii i Niemczech, a także w Bułgarii, będzie rozszerzona na całą Europę. Do 31 grudnia 2016 r. w budynkach mieszkalnych urządzenia centralnego ogrzewania, systemy klimatyzacji

i urządzenia zaopatrujące w ciepłą wodę użytkową powinny być wyposażone w niezbędne urządzenia pomiarowe. Gdy liczniki ciepła lub chłodu nie mogą być zainstalowane z powodu trudności technicznych lub ekonomicznej nieefektywności, muszą być stosowane podzielniki kosztów. Liczniki ciepła, jak również podzielniki kosztów ogrzewania, które od wielu lat zostały wprowadzone w całej Europie, odpowiadają jednolitym standardom – zharmonizowanym normom technicznym (normy CEN).

Nowa dyrektywa powinna przyczynić się do osiągnięcia głównego celu, jakim jest ochrona klimatu i zmniejszenie zużycia energii w Unii Europejskiej o 20% do roku 2020. Do połowy 2014 roku kraje członkowskie będą mogły wdrożyć odpowiednie wymagania prawne w tym zakresie. Jest istotne, że rozliczenie kosztów ciepła, ciepłej wody użytkowej i klimatyzacji następuje przynajmniej raz w roku na podstawie rzeczywistego zużycia tak, aby użytkownicy mieli wpływ na ich własne zużycie energii i mogli otrzymywać informację o jej zużyciu w krótszych przedziałach czasu (patrz Załącznik VII). Powszechne wprowadzenie w Europie rozliczania kosztów ciepła na podstawie zużycia, będzie znacząco wpływało na redukcję emisji CO₂. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że dzięki takiemu rozwiązaniu może być zaoszczędzone od 15 do 25 procent energii. Ponadto, metoda ta zapewnia bardziej sprawiedliwy sposób rozliczania kosztów, ponieważ każdy użytkownik otrzymuje indywidualne faktury oparte na zużyciu i dlatego płaci tylko za swoje, aktualne zużycie energii. Wniosek jest taki: w przypadku rozliczania według rzeczywistego zużycia, każdemu opłaca się gospodarować energią!

Ważne dla odbiorców ciepła!

Ponieważ sektor budownictwa w Unii Europejskiej „konsumuje” około 40% energii, dyrektywa wskazuje na możliwe oszczędności energii w budynkach mieszkalnych i użytkowych zwłaszcza tam, gdzie przy niskich nakładach można uzyskać znaczące efekty.

Oszczędności dzięki opomiarowaniu łatwo oszacować

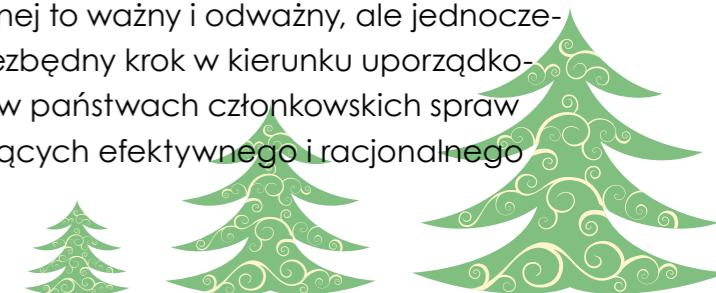
Rozliczanie kosztów ogrzewania według rze-

czywistego zużycia stanowi klasyczny przykład, jak niskonakładowe przedsięwzięcie może dać znaczące oszczędności energii, związane z tym efekty finansowe oraz korzyści dla środowiska naturalnego. W Polsce, spośród ok. 6,5 mln mieszkań w budynkach wielolokalowych, według indywidualnego zużycia rozliczanych jest 3,5 mln mieszkań. Po opomiarowaniu pozostałego zasobu i uzyskiwanych oszczędnościach energii w granicach 15-20%, ogólna oszczędność w skali kraju wyniosłaby ok. 8-9 TWh, a zmniejszenie emisji CO₂ ok. 2 mln ton rocznie. W wymiarze indywidualnym, przy rocznym koszcie za ogrzewanie mieszkania o powierzchni 50 m² wynoszącym około 1600 zł oszczędność mogłaby wynieść ok. 240-320 zł, zakładając poprawne korzystanie z ogrzewania przez użytkownika lokalu. Efekt ten należy pomniejszyć o roczny koszt rozliczenia, który aktualnie wynosi 30-40 zł na mieszkanie. Jest to więc przedsięwzięcie niskonakładowe, przynoszące efekty w krótkim czasie i zapobiegające marnotrawstwu energii.

Dlatego z szeregu ważnych spraw z zakresu efektywności energetycznej, do jakich odnosi się nowa dyrektywa, dla odbiorców ciepła w Polsce kluczowe jest zapisanie w przepisach prawa wymagań dotyczących rozliczania kosztów ciepła w budynkach wielolokalowych; ciepła na ogrzewanie/chłodzenie oraz przygotowanie ciepłej wody użytkowej.

Wnioski ogólne

1. Dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej to ważny i odważny, ale jednocześnie niezbędny krok w kierunku uporządkowania w państwach członkowskich spraw dotyczących efektywnego i racjonalnego

Zasadnicze postanowienia dyrektywy

- Dyrektywa wprowadza powszechny obowiązek opomiarowania budynków i lokali mieszkalnych i użytkowych w budynkach wielolokalowych oraz indywidualnego rozliczania kosztów ciepła do ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej na odbiorców końcowych – użytkowników lokali; zgodnie ze wskazaniem urzędów pomiarowych. Termin wprowadzenia tego obowiązku został określony na 31 grudnia 2016 roku.

- Dyrektywa zobowiązuje do stosowania ciepłomierzy i wodomierzy lokalowych, a tam gdzie montaż ciepłomierzy jest technicznie niewykonalny lub zbyt kosztowny, do obligatoryjnego zastosowania nagrzewnicowych podzielników kosztów ogrzewania. Ominięcie tego obowiązku wymaga udowodnienia przez kraj członkowski, że takie opomiarowanie jest nieopłacalne. W tej sprawie dyrektywa stanowi:

Artykuł 9 Opomiarowanie

W budynkach wielomieszkaniowych i wielofunkcyjnych z własnym źródłem centralnego ogrzewania/chłodzenia lub zaopatrywanych z sieci ciepłowniczej lub z centralnego źródła, obsługującego większą liczbę budynków do dnia 31 grudnia 2016 r. zostaną zamontowane, tam gdzie jest to technicznie wykonalne i opłacalne, liczniki do indywidualnego pomiaru zużycia energii cieplnej lub chłodniczej bądź ciepłej wody dostarczanej do każdego lokalu. W przypadku gdy montaż indywidualnych liczników nie jest technicznie wykonalny lub nie jest opłacalny, do pomiarów zużycia energii cieplnej na każdym grzejniku

stosowane będą indywidualne podzielniki kosztów ciepła, chyba że dane państwo członkowskie wykaże, że montaż takich podzielników nie byłby opłacalny. W takich przypadkach można rozważyć alternatywne a opłacalne sposoby pomiaru zużycia energii cieplnej.

- Dyrektywa wskazuje na uprawnienia odbiorcy ciepła. Dotyczą one między innymi rachunków, które powinny być czytelne i zrozumiałe a także pozwalają na porównanie aktualnego zużycia i poniesionych kosztów ze zużyciem i kosztami w poprzednich okresach rozliczeniowych. Rachunki powinny ponadto zawierać informacje o aktualnych taryfach i cenach ciepła zastosowanych do rozliczenia.

- Państwa członkowskie zobowiązane są do zorganizowania systemu informacji oraz doradztwa dla odbiorców ciepła oraz innych nośników energii, w zakresie niezbędnym do racjonalnego korzystania z energii.

- Na uwagę zasługują postanowienia dyrektywy dotyczące wprowadzenia systemu kar za nieprzestrzeganie przepisów krajowych, które powinny implementować postanowienia omawianego dokumentu. W tej sprawie w dyrektywie zapisano:

Artykuł 13 Sankcje

Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji nakładanych w przypadku nieprzestrzegania przepisów krajowych przyjętych na podstawie art. 7-11 oraz art. 18 ust. 3, a także podejmują środki

niezbędne do zapewnienia ich wykonania. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

- Duże znaczenie dyrektywa przywiązuje do informowania odbiorców energii oraz odpowiedniej edukacji uczestników rynku. Tej sprawie poświęcone są artykuły 12 oraz 17.

Artykuł 12 Program informowania i wzmocnienia pozycji odbiorców

Państwa członkowskie podejmują stosowne działania promujące i umożliwiające efektywne wykorzystanie energii przez małych odbiorców energii, w tym gospodarstwa domowe. Działania te mogą być częścią strategii krajowej.

Artykuł 17 Informacje i szkolenia

Państwa członkowskie zapewniają, aby informacje na temat dostępnych mechanizmów efektywności energetycznej oraz ram finansowych i prawnych były przejrzyste oraz szeroko upowszechniane wśród wszystkich uczestników rynku, w tym odbiorców, przedsiębiorców budowlanych, architektów, inżynierów, audytorów środowiskowych i energetycznych oraz instalatorów elementów budowlanych, jak określono w dyrektywie 2010/31/UE.

- Odpowiednie znaczenie dyrektywa przyznaje także działającym na rynku podmiotom, stanowiąc w artykule 17 ust. 2: *Państwa członkowskie zapewniają warunki dla podmiotów rynkowych, aby mogły dostarczać odbiorcom energii odpowiednie i ukierunkowane informacje oraz porady na temat efektywności energetycznej.*

korzystania z energii przez wszystkich odbiorców – konsumentów. Sposób, w jaki uregulowana została sprawa rozliczania kosztów ciepła w budynkach wielolokalowych jest tego dobitnym przykładem.

2. Przepisów dyrektywy nie stosuje się jednak wprost, lecz poprzez implementację ich postanowień do systemu prawa krajowego. Odpowiednie zapisy powinny więc być ujęte w przygotowywanym przez Ministerstwo Gospodarki projekcie nowej ustawy „Prawo energetyczne”.

3. Sprawą powinni pilnie zainteresować się odbiorcy ciepła w Polsce, zwłaszcza zarządcy budynków i – stosownie do posiadanych możliwości – zadbać o to, aby ważne sprawy dotyczące racjonalnego korzystania z ciepła w budynku były zapisane w przepisach polskiego prawa, odpowiednio do postanowień „Dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej”.

Projekt ustawy „Prawo energetyczne” dostępny jest na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki: www.mg.gov.pl/bezpieczenstwogospodarcze/energetyka

Opracowano na podstawie materiałów Stowarzyszenia ds. Rozliczania Energii (www.irkom.org.pl) i E.V.V.E. (www.evve.com) ■

Stowarzyszenie ds. Rozliczania Energii

Europejskie Stowarzyszenie Rozliczania Energii (E.V.V.E.)